

ES BUDŽETS NĀKOTNEI

#EUBudget #FutureofEurope

2019. gada 9. oktobris

MODERNS ES BUDŽETS NĀKOTNES PĀRBAUDĪJUMU PĀRVARĒŠANAI

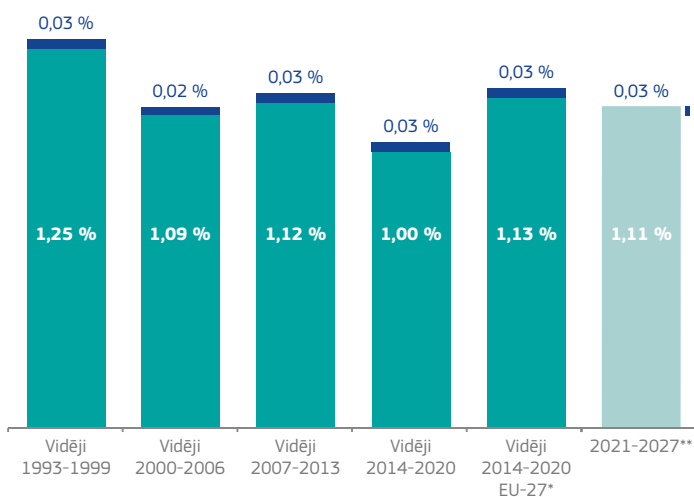
Komisija 2018. gada 2. maijā ierosināja mūsdienīgu, taisnīgu un mērķtiecīgu ilgtermiņa budžetu, kas ir cieši piesaistīts darba kārtībai, par kuru vadītāji vienojās Bratislavā un Romā. Tas ļaus īstenot Eiropadomes Stratēģisko programmu un Komisijas jaunievēlētās priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas politiskās pamatnostādnes, uz kuru pamata Eiropas Parlaments viņu ievēlēja.

ES BUDŽETA APJOMS

Ierosinātais budžeta apjoms nodrošinās, ka Savienībai ir pietiekami resursi, lai šīs ieceres pārvērstu realitātē. Tajā ņemta vērā arī Apvienotās Karalistes izstāšanās ietekme uz budžetu.

Eiropas Komisija ierosināja ilgtermiņa budžetu 1,114 % apmērā no ES-27 nacionālā kopienākuma (NKI). Pašlaik, ieskaitot Eiropas Attīstības fonda līdzekļus, 27 valstu ES iegulda 1,16 % no sava NKI. Tādējādi ierosinātais budžets jau ir mazāks salīdzinājumā ar pašreizējo.

ES budžeta apmērs procentos no nacionālā kopienākuma (NKI)

* 2014.-2020. gada aplēstās saistības, neieskaitot Apvienotās Karalistes izdevumus (% no ES-27 NKI)

** (Budžetā) integrēts Eiropas Attīstības fonds

Avots: Eiropas Komisija

Pie mērena samazinājuma salīdzinājumā ar to, ko ES pašlaik tērē 27 dalībvalstīs bez Apvienotās Karalistes, ierosinātā daudzgadu finanšu shēma (DFS) var balstīt politiku jomās, kurās Savienības rīcība var sasniegt vairāk nekā katra dalībvalsts atsevišķi: izcilība pētniecībā un inovācijā, klimata politika, migrācija, robežu pārvaldība, drošība un aizsardzība, Erasmus un digitālie ieguldījumi.

Ja Eiropas Savienības budžets tiktu samazināts vēl vairāk, ES būtu grūti īstenot savas prioritātes un sniegt tik ļoti nepieciešamo atbalstu saviem lauksaimniekiem, studentiem, pētniekiem un simtiem tūkstošu citu ES budžeta līdzekļu saņēmēju.

■ Eiropas Attīstības fonds

■ Saistību maksimālā robeža (% no ES NKI)

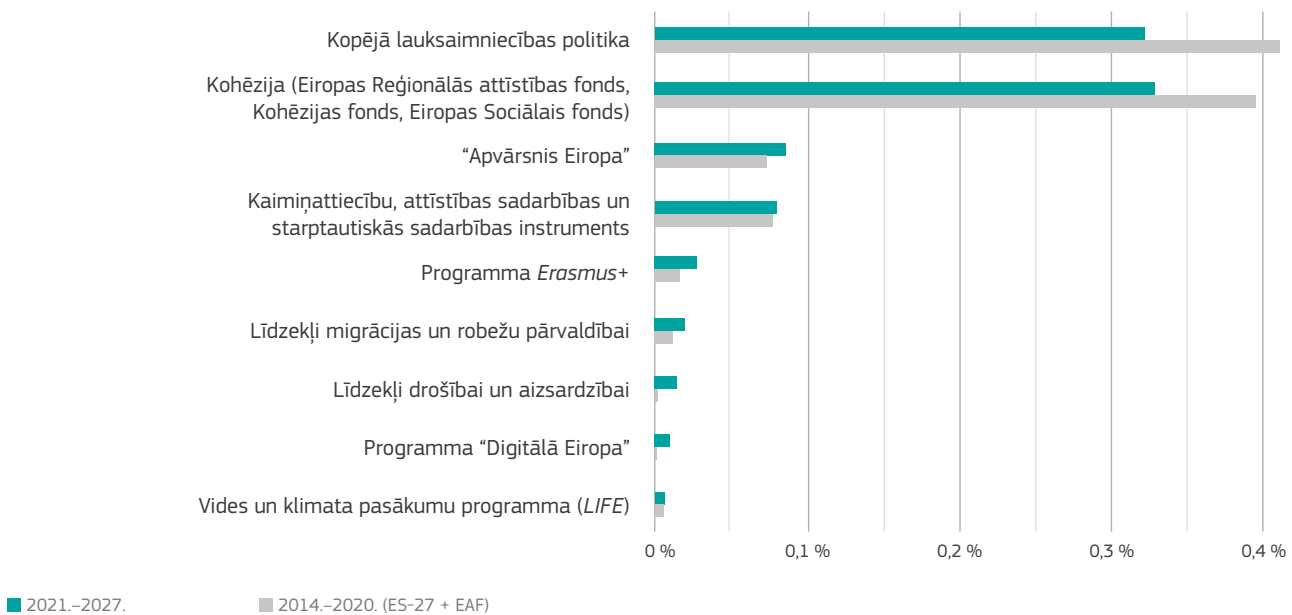

GALVENO POLITIKAS JOMU ATTĪSTĪBA: NO IECERĒM PIE DARBĪBAS

Eiropas Komisija ir ierosinājusi mainīt dažādo izdevumu pamatjomu samēru. Lai gan kohēzijas politikai un kopējai lauksaimniecības politikai joprojām ir būtiska nozīme Eiropas nākotnes veidošanā, tās tiek modernizētas atbilstoši jaunajām prioritātēm, tostarp vērienīgākiem klimata un vides mērķiem, kā arī mainīgajiem ekonomiskajiem un sociālajiem apstākļiem.

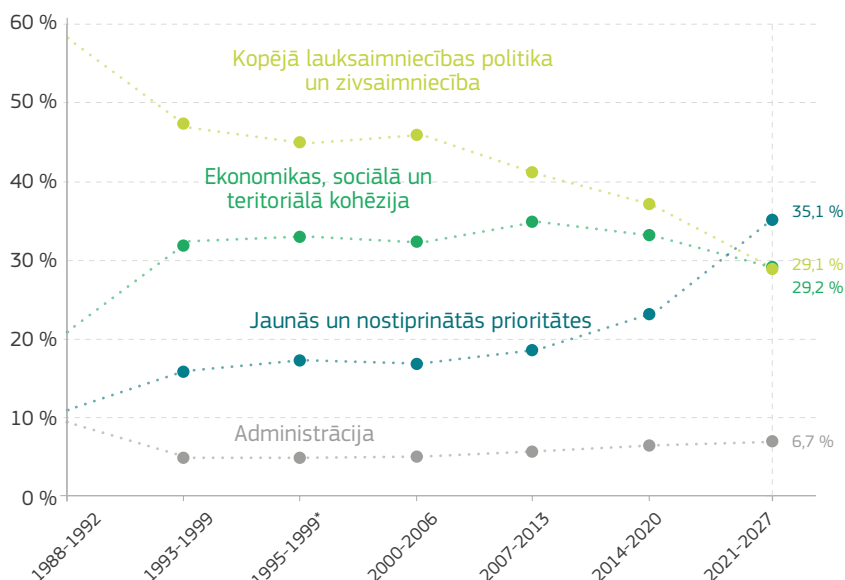
Procentos no NKI izteikts izdevumu palielinājums tādās svarīgās programmās kā “Apvārsnis 2020”, *Erasmus+*, robežu pārvaldība vai drošības fonds un tādu jaunu programmu kā “Digitālā Eiropa” un aizsardzības fonds izveide atbilst ES stratēģiskajai programmai 2019.–2024. gadam. Šie palielinājumi ir pieticīgi salīdzinājumā ar apjomiem, kas paredzēti senāk iedibinātajām politikas jomām, un notur reālistisku vispārējo DFS līmeni, vienlaikus ļaujot modernizēt budžetu.

FINANSĒJUMS JAUNĀM UN ILGLAICĪGĀM PRIORITĀTĒM (% NO ES-27 NKI)

Priekšlikumā par ES nākamo ilgtermiņa budžetu Komisija pirmo reizi ir ierosinājusi, ka kopējā finansējuma daļa, kas attiecas uz šīm politikas jomām, saskaņā ar politikajām prioritātēm un atbilstoši tam, ko pieprasa iedzīvotāji, ir nedaudz lielāka nekā kopējās lauksaimniecības politikas vai kohēzijas politikas finansējuma daļa.

GALVENO ES BUDŽETA POLITIKAS JOMU ĪPATSVARA ATTĪSTĪBA (% NO KOPSUMMAS)

*Koriģēts saistībā ar 1995. gada paplašināšanos
Avots: Eiropas Komisija

ES BUDŽETS 2021.–2027. GADAM: ŠODIENAS UN NĀKOTNES SMAGĀKO PĀRBAUDĪJUMU PĀRVARĒŠANA...

Savā priekšlikumā Komisija ir nodrošinājusi, ka ES rīcībā ir nepieciešamie resursi rīcībai galvenajās prioritārajās jomās, piemēram, klimata un vides politikā, migrācijas un ārējās darbībās, kā arī lai sniegtu ES atbalstu strukturālajām reformām dalībvalstīs.

KLIMATA UN VIDES POLITIKA

- 2021.–2027. gadā ar klimatu saistītām darbībām būtu jāizmanto **25 %** no nākamā ES budžeta jeb 320 miljardi eiro.
- Tematiskā koncentrācija (“zaļāka un mazoglekļa Eiropa”) un maksa par oglekļa emisijām **kohēzijas politikā**.
- Augstāks klimata mērķis **lauksaimniecības, pētniecības un infrastruktūras** tēriņiem.
- Jaunas un intensīvākas darbības **atjaunojamo energoresursu un tīras enerģijas** jomā.
- Jauni pašu resursi, tieši piesaistīti klimata un vides mērķiem (pamatojoties uz plastmasas iepakojuma apjomu un ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu).

MIGRĀCIJA

- **2,6 reizes** vairāk naudas migrācijai un robežu pārvaldībai.
- Spēcīgāka **Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra**.
- **Migrācijas piemaksa** kohēzijas līdzekļu sadalē.
- Atbalsts migrantu integrācijai **Eiropas Sociālā fonda+** ietvaros.
- 10 % minimālais atbalsts migrācijai jaunā **ārējās darbības instrumenta** ietvaros.
- Jauns **tematiskais mehānisms** elastīgai resursu pārdalei migrācijas pārvaldībai ES iekšienē tad un tur, kur tas nepieciešams.

ĀRĒJĀ DARBĪBA

- Par **30 %** vairāk naudas ES vadošās lomas saglabāšanai pasaulē, izmantojot attīstības palīdzību, sadarbību, ārpolitiku un drošības politiku, sevišķi ES kaimiņvalstīs.
- **Saskaņotāka un efektīvāka struktūra**: esošo instrumentu lielākās daļas sapludināšana vienotā programmā, kas darbosies visā pasaulē, uzlabos saskaņotību, politikas īstenošanu un efektivitāti.

REFORMAS UN IEGULDĪJUMI

- **Atbalsts reformām un ieguldījumiem** ar budžeta instrumentu, kas palielina konverģenci un konkurētspēju eirozonā.
- Efektīvāka saikne starp Eiropas **pusgadu un ES finansējumu** 2021.–2027. gadā nolūkā panākt lielāku saskaņotību starp ekonomikas un sociālās politikas koordināciju un ES līdzekļu izlietojumu.

INOVĀCIJAS UN KONKURĒTSPĒJA

- **1,6 reizes** lielāks finansējums pētniecībai, inovācijai un digitalizācijai ļaus Eiropai neatpalikt no saviem globālajiem konkurentiem.
- Ar programmu *InvestEU* tiks piesaistīti ieguldījumi **650 miljardu eiro** apmērā.
- **“Apvārsnis Eiropa”**: lielākais finansējums, kāds jebkad piešķirts pētniecībai un inovācijai.
- **Kohēzijas politika**: tematiskās koncentrācijas prasības, kas paredz finansējumu īpaši virzīt “viedākai Eiropai”.
- **Digitālā Eiropa**: jauna programma īpaši digitālās pārveides īstenošanai.

... PILNĪBĀ IEVĒROJOT NOTEIKUMUS

Nodokļu maksātāji vēlas, lai ES budžets tiktu izlietots efektīvi un sasniegtu labākos iespējamus rezultātus. Komisija ir ierosinājusi jaunu mehānismu, kas iedibina tiešu saikni starp **tiesiskumu** un ES budžetu. Tas nav soda pasākums. Tās nav arī sankcijas. Tā ir iespēja panākt, ka ES finanses tiek aizsargātas un ka budžets tiek izlietots efektīvi.

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs

© Eiropas Savienība, 2019

PDF	ISBN 978-92-76-11733-9	doi:10.2761/882437	KV-01-19-755-LV-N
Print	ISBN 978-92-76-11784-1	doi:10.2761/518935	KV-01-19-755-LV-C